

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
SECȚIA PENTRU PROCURORI

HOTĂRÂREA nr. 1323

din 19 decembrie 2019

Prin Raportul nr. 19-4319 din 27.11.2019, Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor controlului tematic efectuat la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism privind modul de instrumentare a cauzelor având ca obiect infracțiunile de trafic de persoane și de minori.

Analizând raportul Inspecției Judiciare și văzând înscrisurile atașate, Secția pentru procurori reține următoarele:

Prin Ordinul nr. 138 din 13 septembrie 2019 al inspectorului șef și în aplicarea Hotărârii nr. 692/06.08.2019 a Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, s-a dispus efectuarea unui control tematic la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism privind modul de instrumentare a cauzelor având ca obiect infracțiunile de trafic de persoane și minori.

Obiectivele controlului tematic au fost următoarele:

- Verificări privind cauzele având ca obiect traficul de persoane și minori, aflate în lucru la data de 6 august 2019 vizând primirea, înregistrarea și repartizarea cauzelor penale, ritmicitatea actelor de urmărire penală și modul de efectuare a actelor procesuale de către procurori, personal sau prin delegare, respectiv a modului de respectare a dispozițiilor procurorului de către lucrătorii de poliție judiciară investiți prin delegare.

- Analiza principalilor indicatori statistici, vizând activitatea desfășurată în dosarele penale având ca obiect traficul de persoane și minori, în semestrul I 2019 comparativ cu semestrul I 2018.

- Respectarea dispozițiilor art.64 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările ulterioare, în soluționarea, în perioada 1 ianuarie 2018 la zi, a dosarelor penale având ca obiect traficul de persoane și minori;

- Incidența dispozițiilor privind prescripția răspunderii penale la soluționarea, în perioada 1 ianuarie 2018 - la zi, a dosarelor penale având ca obiect traficul de persoane și minori.

- Plângerile formulate în temeiul art. 336-339 din Codul de procedură penală împotriva soluțiilor adoptate în perioada 1 ianuarie 2018 - la zi în dosarele penale având ca obiect traficul de persoane și minori.

În ceea ce privește normele incidente, s-a reținut că urmărirea penală în dosarele privind infracțiunile de trafic de persoane și de minori, prevăzute de art. 210 și art. 211 din Codul penal se efectuează în mod obligatoriu de către procuror în conformitate cu dispozițiile art. 324 și art. 56 alin. (3) lit. d) din Codul de procedură penală, coroborate cu prevederile art. 2 alin.(1) lit. a) și art. 11 alin. (2) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

În cadrul verificărilor, Inspekția Judiciară a analizat, pe de o parte, ritmicitatea actelor de urmărire penală realizate de către procurori în dosarele penale privind traficul de persoane și de minori, iar pe de altă parte, modul de efectuare a urmăririi penale și de respectare a dispozițiilor procurorului de către lucrătorii de poliție judiciară.

În privința primului aspect, este de precizat că ritmicitatea actelor de urmărire penală presupune efectuarea acestora la intervale de timp regulate, în concordanță cu specificul fiecărei cauze. Pe de altă parte, lipsa de ritmicitate în realizarea activităților de urmărire penală determină în mod direct prelungirea procedurilor judiciare.

Legislația penală nu stabilește un termen în cadrul căruia trebuie efectuată urmărirea penală, dar examinarea dispozițiilor legale ce definesc contestația privind durata procesului penal relevă existența unui termen, după a cărui depășire, se poate

analiza eventuala incidență a legii, respectiv prevederile art. 488⁵ alin. (2) din Codul de procedură penală, privind aprecierea caracterului rezonabil al duratei unei proceduri judiciare. Art. 488¹ alin. (3) lit. a) din același cod, prevede că se poate introduce contestație privind durata procesului penal la instanța competentă numai după cel puțin un an de la începerea urmăririi penale, pentru cauzele aflate în cursul urmăririi penale.

Totodată, chiar în situația efectuării cu ritmicitate a activităților de urmărire penală, poate exista o prelungire a procedurilor judiciare determinată de împrejurări obiective.

Referitor la al doilea aspect, Codul de procedură penală prevede, la art. 324 alin. (3) că, „În cazurile în care procurorul efectuează urmărirea penală, poate delega, prin ordonanță, organelor de cercetare penală efectuarea unor acte de urmărire penală.”

Activitatea efectuată de către organele poliției judiciare în realizarea actelor de cercetare penală dispuse prin ordonanțele de delegare este condusă și controlată de către procurorii din cadrul direcției.

Astfel, potrivit art. (2) alin. (1) lit. a) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, una dintre atribuțiile direcției este reprezentată de „conducerea, supravegherea și controlul actelor de cercetare penală, efectuate din dispoziția procurorului de către ofițerii și agenții de poliție judiciară organizați în cadrul structurilor specializate în combaterea criminalității organizate, la nivel central și teritorial, aflați în coordonarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, ori detașați în cadrul direcției, precum și de către ofițerii sau agenții de poliție judiciară care au primit avizul din partea procurorului-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.”

Se mai reține că, potrivit art. 7 alin. (1) din ordonanța anterior indicată, în cadrul direcției „(...) funcționează, în limita posturilor prevăzute de lege, ofițeri și agenți de poliție detașați în vederea efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor date de lege în competența direcției.”

Totodată, procurorii din cadrul serviciilor și birourilor teritoriale, potrivit art. 82 alin. (1) lit. b) din Regulamentul de organizare și funcționare a Direcției de Investigare a

Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, aprobat prin Ordinul nr. 4682/C din 21 decembrie 2016 al ministrului justiției, conduc și controlează activitatea de cercetare penală efectuată de ofițerii de poliție judiciară.

Se constată că, la nivelul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, dispozițiile legale privind detașarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară nu au fost, până în prezent, implementate. În aceste condiții, activitățile de urmărire penală se realizează din dispoziția procurorilor, de către ofițerii și agenții de poliție judiciară organizați în cadrul structurilor specializate în combaterea criminalității organizate, la nivel central și teritorial.

Dispozițiile art. 64 alin. (4) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară stabilesc că „Lucrările repartizate unui procuror pot fi trecute altui procuror în următoarele situații:

- a) suspendarea sau încetarea calității de procuror, potrivit legii;
- b) în absența sa, dacă există cauze obiective care justifică urgența și care împiedică rechemarea sa;
- c) lăsarea cauzei în nelucrare în mod nejustificat mai mult de 30 de zile.”

În ceea ce privește datele statistice, s-a reținut că Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a comunicat, prin adresa nr.182/C/2019 din 30 august 2019, că la data de 06 august 2019 erau înregistrate 965 de dosare penale privind infracțiunile de trafic de persoane și minori, după cum urmează: Structura Centrală, Secția de combatere a criminalității organizate - 117 dosare penale, Serviciul Teritorial Alba Iulia - 22 dosare penale, Serviciul Teritorial Bacău - 37 dosare penale, Serviciul Teritorial Brașov - 32 dosare penale, Serviciul Teritorial Cluj - 64 dosare penale, Serviciul Teritorial Constanța - 71 dosare penale, Serviciul Teritorial Craiova - 102 dosare penale, Serviciul Teritorial Galați - 75 dosare penale, Serviciul Teritorial Iași - 23 dosare penale, Serviciul Teritorial Oradea - 32 dosare penale, Serviciul Teritorial Pitești - 120 dosare penale, Serviciul Teritorial Ploiești - 107 dosare penale, Serviciul Teritorial Târgu-Mureș - 16 dosare penale, Serviciul Teritorial Timișoara - 25 dosare penale, Serviciul Teritorial Suceava - 81 dosare penale, Biroul Teritorial Călărași - 18

dosare penale, Biroul Teritorial Giurgiu - 4 dosare penale, Biroul Teritorial Ialomița - 6 dosare penale, Biroul Teritorial Teleorman -13 dosare penale.

S-a constatat că majoritatea dosarelor penale s-au format urmare sesizărilor din oficiu ale structurilor specializate în combaterea criminalității organizate.

Activitățile de urmărire penală au fost efectuate ritmic în cauzele penale înregistrate la Serviciul Teritorial Iași, Biroul Teritorial Giurgiu, Biroul Teritorial Ialomița și Biroul Teritorial Teleorman.

Izolată, au fost identificate dosare penale în care perioade de timp nu au fost efectuate activități de urmărire penală la Serviciile Teritoriale Bacău, Craiova, Brașov și Biroul Teritorial Călărași.

La Structura Centrală, Serviciile Teritoriale Galați, Suceava, Constanța, Timișoara, Cluj, Oradea, Târgu Mureș, Alba Iulia, Pitești și Ploiești au fost identificate cauze penale în care activitățile de urmărire penală au fost efectuate ritmic, dar și dosare penale în care perioade de timp nu au fost efectuate activități de urmărire penală.

S-a constatat că procurorii din cadrul Structurii Centrale, Serviciului Teritorial Galați și Serviciului Teritorial Constanța efectuează urmărirea penală în cauze complexe, ce cumulează într-o perioadă de timp un volum considerabil de activitate, de natură a afecta ritmicitatea efectuării urmăririi penale în celelalte cauze aflate în curs de soluționare.

Totodată, volumul mare de activitate al procurorilor din cadrul Serviciilor Teritoriale Suceava, Constanța, Pitești, Oradea, Timișoara, Cluj, Târgu Mureș, Alba Iulia și Ploiești determină perioade inerente de inactivitate în cauzele penale.

Volumul foarte mare de activitate al Biroului Teritorial Dâmbovița este determinat de o lipsă acută de personal.

Principală cauză a prelungirii procedurilor judiciare este reprezentată de administrarea cu dificultate a probatoriului, generată de multiplele elemente de extraneitate ale activității infracționale și, implicit, în identificarea și audierea persoanelor vătămate rezidente în alte state, neprimirea ori primirea cu întârziere a documentelor solicitate prin comisii rogatorii internaționale de la autoritățile judiciare din alte state.

Au fost emise de către procurori, în majoritatea cauzelor penale, ordonanțe de delegare a organelor poliției judiciare pentru efectuarea actelor de cercetare penală necesare soluționării cauzei.

Termenele de realizare a activităților dispuse prin ordonanțele de delegare au fost stabilite prin menționarea datei ori a numărului de zile pentru realizarea activităților. Totodată, au fost folosite diverse expresii precum „termen rezonabil”, „de îndată”, „de urgență”, „până la finalizarea urmăririi penale” ori „până la întocmirea rechizitoriului”.

Au fost identificate ordonanțe de delegare în care nu au fost stabilite termene pentru realizarea activităților de urmărire penală.

Izolată, organele poliției judiciare au realizat, după perioade mari de timp, ori nu au realizat, dispozițiile procurorilor din cuprinsul ordonanțelor de delegare.

Pentru înlăturarea disfuncționalităților și prevenirea riscurilor, Inspecția Judiciară a formulat următoarele propuneri:

1. Efectuarea cu ritmicitate de către procurorii din cadrul Direcției de Investigarea a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a activităților de urmărire penală în dosarele penale privind infracțiunile de trafic de persoane și de minori.

2. Examinarea de către procurori a plângerilor, denunțurilor și sesizărilor imediat după înregistrarea cauzei penale în vederea dispunerii cu celeritate a măsurilor procesuale necesare soluționării acesteia.

3. Exercițarea de către procurori a atribuției de control a activității organelor de poliție judiciară, prevăzute de art. 2 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Stabilirea de termene în aplicarea acestei atribuții, prin menționarea datei de aducere la îndeplinire a activităților de urmărire penală dispuse prin ordonanțele de delegare, urmărirea respectării dispozițiilor și termenelor stabilite, precum și aplicarea de amenzi judiciare organelor de cercetare penală ale poliției judiciare în situația în care dispozițiile nu sunt îndeplinite potrivit prevederilor art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală.

4. Implementarea dispozițiilor legale privind detașarea ofițerilor și agenților de poliție judiciară în cadrul Direcției de Investigări a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism în vederea efectuării cu celeritate și în mod temeinic a activităților de descoperire și de urmărire a infracțiunilor de trafic de persoane și de minori.

5. Aplicarea în mod unitar a dispoziției tranzitorii din cuprinsul art. V al Legii nr. 207/2018 privind rămânerea procurorilor direcției în funcțiile îndeplinite în cadrul acesteia după modificările legislative privind creșterea vechimii necesare pentru accederea în această funcție.

Secția pentru procurori va aproba Raportul Inspecției Judiciare nr.19 - 4319 ca urmare a verificărilor efectuate în cadrul controlului tematic efectuat la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism privind modul de instrumentare a cauzelor având ca obiect traficul de persoane și minori, precum și propunerile de la punctele 1, 2 și 3 din cuprinsul raportului.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 75 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea, după caz, majoritatea voturilor membrilor prezenți;

SECȚIA PENTRU PROCURORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Aprobă parțial Raportul Inspecției Judiciare nr.19 - 4319 ca urmare a verificărilor efectuate în cadrul controlului tematic efectuat la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism privind modul de instrumentare a cauzelor având ca obiect traficul de persoane și minori, precum și următoarele propuneri din cuprinsul raportului mai sus-menționat:

1. Efectuarea cu ritmicitate de către procurorii din cadrul Direcției de Investigarea a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a activităților de urmărire penală în dosarele penale privind infracțiunile de trafic de persoane și de minori. (unanimitate)

2. Examinarea de către procurori a plângerilor, denunțurilor și sesizărilor imediat după înregistrarea cauzei penale în vederea dispunerii cu celeritate a măsurilor procesuale necesare soluționării acesteia. (unanimitate)

3. Exercițarea de către procurori a atribuției de control a activității organelor de poliție judiciară, prevăzute de art. 2 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.78/2016, pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism. Stabilirea de termene în aplicarea acestei atribuții, prin menționarea datei de aducere la îndeplinire a activităților de urmărire penală dispuse prin ordonanțele de delegare, urmărirea respectării dispozițiilor și termenelor stabilite, precum și aplicarea de amenzi judiciare organelor de cercetare penală ale poliției judiciare în situația în care dispozițiile nu sunt îndeplinite potrivit prevederilor art. 283 alin. (4) lit. m) din Codul de procedură penală. (majoritate: 6 voturi „Da”, 1 vot „Nu”)

Art.2 - Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare.

Data în București, la data de 19 decembrie 2019

Vicepreședinte,

Procuror **Nicolae Andrei SOLOMON**

